

SPIS RZECZY

Słowo wstępne.	5
Rozdział I. HISTORIA FILOZOFII JAKO NAUKA	7
§ 1 — Przedmiot historii filozofii jako nauki	7
§ 2 — Partyjność marksistowskiej historii filozofii	11
§ 3 — Marksistowska metoda poznania historii filozofii i prawdziwości jej rozwoju	16
§ 4 — Podstawowe okresy rozwoju filozofii	20
§ 5 — Znaczenie historii filozofii jako nauki	21

Część I

HISTORIA FILOZOFII PRZEDMARKSOWSKIEJ

Rozdział II. FILOZOFIA W KRAJACH STAROŻYTNEGO WSCHODU W EPOCE NIEWOLNICZEJ	27
§ 1 — Filozofia w społeczeństwie niewolniczym w starożytnej Indii	27
§ 2 — Powstanie i rozwój myśli filozoficznej w starożytnych Chinach	36
§ 3 — Powstanie naukowych poglądów na świat w starożytnym Babilonie i Egipcie	42
Rozdział III. FILOZOFIA SPOŁECZEŃSTWA NIEWOLNICZEGO GRECJI I RZYMU	48
§ 1 — Wczesna filozofia starogreckiego Wschodu i Zachodu	50
§ 2 — Powstanie przeciwieństw dialektyki i metafizyki	54
§ 3 — Materializm w epoce rozwoju demokracji ustroju niewolniczego	53
§ 4 — Sofistyka jako filozoficzny ruch epoki dojrzałych systemów demokracji ustroju niewolniczego (V—IV w. p.n.e.)	61
§ 5 — Walka materializmu i idealizmu w epoce kryzysu demokracji ateńskiej ustroju niewolniczego	63
§ 6 — Filozofia epoki helleńskiej	80
§ 7 — Filozofia społeczeństwa niewolniczego w starożytnym Rzymie	84
Rozdział IV. FILOZOFIA EPOKI FEUDALIZMU i	89
1. Myśl filozoficzna i społeczna w krajach Wschodu.	89
§ 1 — Walka materializmu z idealizmem w Chinach w epoce feudalizmu	89
§ 2 — Myśl filozoficzna w Indii	95
§ 3 — Myśl filozoficzna w Japonii	96
§ 4 — Myśl filozoficzna w Bizancjum	98
§ 5 — Myśl filozoficzna w Iranie	99

§ 6 — Filozofia w krajach arabskich	101
§ 7 — Myśl filozoficzna narodów Zakaukazia i Azji środkowej	105
II. Myśl filozoficzna w krajach Europy zachodniej	111
III. Myśl filozoficzna w Rosji w wiekach IX-XVII	115
Rozdział V. FILOZOFIA W KRAJACH EUROPY ZACHODNIEJ W OKRESIE PRZECHODZENIA OD FEUDALIZMU DO KAPITALIZMU (XV W. — POCZĄTEK XVII W.).	140
Rozdział VI. ROZWÓJ FILOZOFII BURŻUAZYJNEJ W EUROPIE ZACHODNIEJ W OKRESIE REWOLUCJI BURŻUAZYJNYCH (OD SCHYŁKU XVI W. DO KOŃCA XVIII W.).	161
§ 1 — Twórcy filozofii burżuazyjnej F. Bacon i R. Kartezjusz	161
§ 2 — Filozofia w Anglii u schyłku XVII i w XVIII w. Subiektywny idealizm Berkeley'a, agnostycyzm Hume'a	188
§ 3 — Filozofia w Niemczech w XVII w. Obiektywny idealizm Leibniza	195
§ 4 — Oświecenie we Francji w XVIII w.	200
§ 5 — Oświecenie w Niemczech	205
§ 6 — Francuski materializm XVIII w.	206
Rozdział VII. ROZWÓJ MYŚLI FILOZOFICZNEJ W ROSJI W OKRESIE PANOWANIA PODDAŃSTWA I POWSTAWANIA STOSUNKÓW BURŻUAZYJNYCH (OD KOŃCA XVII W. DO LAT SZESZĆDZIESIĄTYCH XIX W.).	220
§ 1 — Myśl filozoficzna w Rosji od końca XVII w. do drugiej połowy XVIII w.	220
§ 2 — Materializm M. W. Łomonosowa	223
§ 3 — Filozoficzne i społeczne poglądy działaczy oświeceniowych w Rosji w XVIII w.	228
§ 4 — Poglądy filozoficzne A. N. Radiszczewa	233
§ 5 — Filozoficzne i społeczne poglądy dekabrystów	238
Rozdział VIII. KLASYCZNA FILOZOFIA NIEMIECKA. DOKTRYNY IDEALISTYCZNE KANTA, FICHTEGO, SCHELLINGA, HEGLA	245
§ 1 — Podłoże historyczne klasycznej filozofii niemieckiej	245
§ 2 — „Krytyczna filozofia” Immanuela Kanta	250
§ 3 — Idealizm subiektywny Fichtego	263
§ 4 — Idealizm obiektywny Schellinga	269
§ 5 — Idealizm dialektyczny Hegla	272
Rozdział IX. KLASYCZNA FILOZOFIA NIEMIECKA. MATERIALIZM ANTROPOLOGICZNY LUDWIKA FEUERBACHA	297
Rozdział X. FILOZOFIA REWOLUCYJNYCH DEMOKRATÓW W ROSJI I INNYCH KRAJACH W OKRESIE KRYZYSU USTROJU FEUDALNEGO I PRZECHODZENIA DO KAPITALIZMU (XIX W.).	318
§ 1 — Filozofia rewolucyjnych demokratów rosyjskich i ich walka z idealizmem	318
§ 2 — Myśl filozoficzna i społeczna narodów ZSRR w XIX stuleciu	366
§ 3 — Myśl filozoficzna i społeczna narodów Europy wschodniej w XIX stuleciu	378
§ 4 — Rewolucyjno-demokratyczni myśliciele chińscy XIX w. Sun Jat-sen	390

Rozdział XI. POCZĄTEK ROZKŁADU FILOZOFII BURZUAZYJNEJ . . .	393
Rozdział XII. ROZWÓJ IDEI FILOZOFICZNYCH W PRZYRODOZNAWSTWIE XIX W.	407

Część II

HISTORIA FILOZOFII MARKSISTOWSKO-LENINOWSKIEJ I JEJ WALKI Z FILOZOFIĄ BURZUAZYJNĄ

Rozdział XIII. POWSTANIE MATERIALIZMU DIALEKTYCZNEGO I HISTORYCZNEGO — REWOLUCJĄ W FILOZOFII	427
§ 1 — Historyczne" korzenie i teoretyczne źródła marksizmu	427
§ 2 — Kształtowanie się poglądów filozoficznych Marksa i Engelsa	433
Rozdział XIV. ROZWÓJ MATERIALIZMU DIALEKTYCZNEGO I HISTORYCZNEGO W OKRESIE OD REWOLUCJI 1848 R. DO KOMUNY PARYSKIEJ.	450
§ 1 — Warunki historyczne rozwoju marksizmu w latach 1848—1871	450
§ 2 — Najważniejsze idee socjologiczne uogólniające doświadczenia rewolucji 1848 r.	452
§ 3 — Rozwinięcie materializmu dialektycznego w pracach ekonomicznych K. Marksa w latach 1850—1860.	454
§ 4 — Dalsze rozwinięcie materializmu historycznego	465
Rozdział XV. ROZWINIĘCIE PRZEZ MARKSA I ENGELSA MATERIALIZMU DIALEKTYCZNEGO I HISTORYCZNEGO PO KOMUNIE PARYSKIEJ.	473
§ 1 — Rozwinięcie materializmu dialektycznego w pracach Engelsa: <i>Anty-Dühring</i> , <i>Ludtuik Feuerbach</i> oraz w innych jego pracach	474
§ 2 — Filozoficzne uogólnienie przez Marksa i Engelsa odkryć w dziedzinie przyrodoznawstwa	485
§ 3 — Dalsze rozwinięcie i konkretyzacja materializmu historycznego przez Marksa i Engelsa	499
Rozdział XVI. ROZPOWSZECHNIENIE SIĘ I ROZWÓJ IDEI FILOZOFII MARKSISTOWSKIEJ W KRAJACH EUROPY ZACHODNIEJ W OSTATNIM CZWIERĆWIECZU XIX W. I NA POCZĄTKU XX W.	509
Rozdział XVII. ROZPOWSZECHNIENIE SIĘ FILOZOFII MARKSISTOWSKIEJ W ROSJI W LATACH OSIEMDZIESIĄTYCH—DZIEWIĘDZIESIĄTYCH XIX WIEKU. G. W. PLECHANOW.	526
§ 1 — Historyczne przesłanki rozpowszechnienia się filozofii marksistowskiej w Rosji	526
§ 2 — Walka Plechanowa przeciwko filozoficznym i społecznym teoriom narodników. Zastosowanie idei filozoficznych naukowego socjalizmu do warunków życia społecznego w Rosji	528
§ 3 — Walka Plechanowa o naukowy materialistyczny światopogląd przeciw rewizjonizmowi w rosyjskim i międzynarodowym ruchu robotniczym	531
§ 4 — Prace Plechanowa dotyczące zagadnień materializmu historycznego, estetyki i historii filozofii.	540

Rozdział XVIII. FILOZOFIA BURŻUAZYJNA W KRAJACH EUROPY ZACHODNIEJ W DRUGIEJ POŁOWIE XIX W.	548
§ 1 — Punkt kulminacyjny pierwszej formy pozytywizmu. H. Spencer .	549
§ 2 — Machizm .	553
§ 3 — Neokantyzm .	560
§ 4 — „Filozofia życia”. Fryderyk Nietzsche .	567
Rozdział XIX. FILOZOFIA IDEALISTYCZNA W ROSJI W DRUGIEJ POŁOWIE XIX W. I NA POCZĄTKU XX W.	575
Rozdział XX. POCZĄTEK LENINOWSKIEGO ETAPU W FILOZOFII MARKSIZMU. ROZWÓJ MATERIALIZMU DIALEKTYCZNEGO I HISTORYCZNEGO PRZED PIERWSZĄ REWOLUCJĄ ROSYJSKĄ .	592
§ 1 — Historyczne warunki powstania leninizmu .	592
§ 2 — Twórca charakter filozofii marksistowskiej, rozwinięcie jej przez W. I. Lenina i jego współbojowników .	594
§ 3 — Istota leninowskiego etapu rozwoju filozofii marksistowskiej .	596
§ 4 — Leninowska krytyka filozofii i socjologii narodnictwa. Problemy materializmu historycznego i metody dialektycznej .	599
§ 5 — Rozwinięcie przez Lenina filozofii marksistowskiej w walce z „legalnym marksizmem”, bernsteinizmem, „ekonomizmem” i mieniszewizmem .	606
§ 6 — Rozwinięcie przez Lenina marksistowskiej teorii rewolucji .	610
Rozdział XXI. ROZWIJANIE PRZEZ LENINA I JEGO WSPÓLTOWARZYSZY MATERIALIZMU DIALEKTYCZNEGO I HISTORYCZNEGO W OKRESIE OD PIERWSZEJ REWOLUCJI ROSYJSKIEJ DO WIELKIEJ PAŹDZIERNIKOWEJ REWOLUCJI SOCJALISTYCZNEJ (LATA 1907—1917).	614
§ 1 — <i>Materializm a empiriokrytycyzm</i> Lenina i rola tego dzieła w rozwoju marksistowskiej teorii poznania .	615
§ 2 — Filozoficzne uogólnienie przez Lenina osiągnięć przyrodznawstwa w pracy <i>Materializm a empiriokrytycyzm</i> . .	624
§ 3 — Dalsze rozwijanie przez Lenina materializmu dialektycznego w pracach z lat 1910—1917. .	631
§ 4 — Dalsze rozwijanie przez Lenina materializmu historycznego .	639
Rozdział XXII. ROZWÓJ MATERIALIZMU DIALEKTYCZNEGO I HISTORYCZNEGO W OKRESIE PRZECHODZENIA OD KAPITALIZMU DO SOCJALIZMU W ZWIĄZKU RADZIECKIM I OGÓLNEGO KRYZYSU ŚWIATOWEGO SYSTEMU KAPITALISTYCZNEGO (1917—1936 r.)	648
§ 1 — Rozwinięcie przez Lenina, jego współtowarzyszy i uczniów teorii materializmu dialektycznego i historycznego w okresie przejściowym od kapitalizmu do socjalizmu w Związku Radzieckim	648
§ 2 — Problem leninowskiego etapu w rozwoju marksizmu i jego filozofii .	662
§ 3 — Marksistowska myśl filozoficzna w krajach burżuazyjnych w okresie powszechnego kryzysu kapitalizmu .	667
§ 4 — Marksistowska myśl filozoficzna w Chinach .	674

Rozdział XXIII. MARKSISTOWSKO-LENINOWSKA FILOZOFIA W OKRESIE ROZWOJU SOCJALIZMU W ZSRR, PRZEKSZTAŁCANIA SIĘ SOCJALIZMU W SYSTEM ŚWIATOWY ORAZ POGŁĘBIANIA SIĘ KRYZYSU SYSTEMU KAPITALISTYCZNEGO (LATA 1936—1961).	680
§1 — Marksistowsko-leninowska filozofia w ZSRR w okresie socjalizmu: w przeddzień drugiej wojny światowej, podczas wojny i w latach powojennych (1936—1953).	682
§ 2 — Rozwój myśli filozoficznej w ZSRR po roku 1953. Krytyka kultu Stalina i skutków tego zjawiska w dziedzinie filozofii	684
§ 3 — Twórcze rozwijanie marksistowsko-leninowskiej nauki w ZSRR. Teoretyczne uzasadnienie budownictwa komunizmu (od XX Zjazdu KPZR).	692
§ 4 — Filozofia marksistowsko-leninowska w krajach demokracji ludowej	714
§ 5 — Zagadnienia rozwoju społecznego i krytyka ideologii burżuazyjnej w pracach marksistów krajów kapitalistycznych	724
§ 6 — Filozoficzna myśl marksistowska i jej wpływ na ideologią współczesnych ruchów narodowowyzwoleńczych	728
§ 7 — Dokumenty programowe światowego ruchu komunistycznego i ich znaczenie dla dalszego rozwoju teorii marksistowsko-leninowskiej. Międzynarodowe znaczenie ideowo-teoretyczne i polityczne Programu KPZR	729
Rozdział XXIV. WSPÓŁCZESNA FILOZOFIA IDEALISTYCZNA W KRAJACH EUROPY ZACHODNIEJ I AMERYKI	740
§ 1 — Kierunek irracjonalistyczny. Intuicjonizm H. Bergsona	741
§ 2 — Pragmatyzm	748
§ 3 — Fenomenologia	757
§ 4 — Egzystencjalizm	761
§ 5 — Neopozytywizm	769
§ 6 — Filozofia katolicka. Neotomizm	779
Rozdział XXV. ROZWÓJ IDEI FILOZOFICZNYCH W PRZYRODOZNAWSTWIE XX W.	786
Zakończenie.	803
Indeks nazwisk.	812